Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utredning och beställarstöd
Ebba Ritzman

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-03-04

HSN 2025-0382

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2025:40 av Kristoffer Tamsons (M), Axel Conradi (M) och Charlotte Broberg (M) om att minska krånglet med patientavgifter i vården

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2025:40 om att minska krånglet med patientavgifter i vården. I motionen föreslår Kristoffer Tamsons (M), Axel Conradi (M) och Charlotte Broberg (M) att centralisera hanteringen av patientavgifter i vården.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2025:40 av av Kristoffer Tamsons (M), Axel Conradi (M) och Charlotte Broberg (M)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2025:40 om att minska krånglet med patientavgifter i vården överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I en motion från Kristoffer Tamsons (M), Axel Conradi (M) och Charlotte Broberg (M) föreslås att hanteringen av patientavgifter i Region Stockholm ska centraliseras. Detta i syfte att minska administrationen för vårdgivarna, och därmed frigöra mer tid som kan användas till patientmöten och att utveckla vården. Motionen lyfter också att en centralisering kan bidra till att bekämpa välfärdsbrottslighet och oegentligheter genom bättre överblick och kontroll.

Överväganden
Förvaltningen instämmer med motionärerna i att det finns fördelar med att överföra ansvaret för hantering av patientavgifter från vårdgivare till regionen. Detta lyftes fram i förvaltningens förstudierapport om betalningar i vården (HSN 2018-1753), där den komplexitet som präglar dagens hantering av patientavgifter samt förutsättningar för ett framtida införande beslyses. I förstudien framhölls att en förutsättning för en framtida centralisering var införandet av enhetstaxa, vilket beslutades i regionens budget för 2022 (RS 2020-0775) och genomfördes sedan under samma år. Därutöver pekades behovet av gemensamma betalningsflöden och enhetliga rutiner inom regionen ut som en central förutsättning.

Utöver gemensamma betalningsflöden och rutiner skulle en central organisation eller funktion behöva etableras för att kunna hantera betalningsflöden, besvara patienternas frågor samt förvalta de tekniska lösningarna. Avtal, ersättningsmodeller och stödsystem behöver dessutom anpassas så att patientavgiften inte längre utgör en del av ersättningen till vårdgivarna.

Under 2024 har även en utredning av vilka administrativa stödtjänster som ska vara gemensamma och hur dessa ska styras och finansieras (RS 2024-0566) genomförts. Utredningen avgränsades till tjänster inom lön och personal, ekonomi och ledningssystem, grundläggande it samt sammanhållen kundtjänst, inklusive tillhörande systemstöd. Gemensamma tjänster inom exempelvis laboratorium och medicinsk diagnostik samt vårdens verksamhetsspecifika system, så som journalsystem och beställarsystem, omfattades inte av analysen.

Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till motionärernas ambition att minska den administrativa bördan och frigöra mer tid för patientmöten och verksamhetsutveckling. En centraliserad patientavgiftshantering kan vara ett sätt att uppnå detta. En centralisering skulle dock innebära ett omfattande förändringsarbete som sträcker sig över flera år och berör såväl förvaltningar och vårdgivare som den tekniska infrastrukturen. Ett arbete av denna omfattning kräver noggrann utredning och långsiktig planering. Det behöver även prioriteras i förhållande till andra uppdrag och vägas mot de resurser som finns tillgängliga inom regionens budget.

Ekonomiska konsekvenser
Förslag till beslut bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslag till beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslag till beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslag till beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslag till beslut bedöms inte medföra några administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Sara Pütsep
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-03-04